

LA MÉS RECENT PRODUCCIÓ EDITORIAL EXCURSIONISTA REFERIDA AL RIPOLLÈS (2011-2012)

FERRAN SALVADOR FRANCH – JOSEP NUET I BADIA – MONTSE SALVÀ I CATARINEU

El camí vell de Núria de Queralbs a Núria. Quadern de camp
Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Barcelona (2011).
79 pàgines

JOSEP NUET I BADIA

Vall de Núria, guia d'excursions i passejades
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, col·lecció Guies del Centre
Excursionista de Catalunya, núm. 29 (2011). 128 pàgines

VÍCTOR RIVEROLA – JEKATERINA NIKITINA

Vall de Núria. 25 itinerarios y ascensiones
Ediciones Desnivel. Madrid (2011). 192 pàgines

JOSÉ A. ORTEGA — MIGUEL Á. CEBRIÁN

50 barrancos del Pirineo. Los descensos más bellos
Ediciones Desnivel. Madrid (2012). 2a edició. 240 pàgines

PAKO CRESTAS

El Ripollès. 17 excursions a peu
Cossetània. Valls (2012). 120 pàgines

MARTA VILADOT SANTALÓ – DANIEL CALLEJA CADIerno

Els Pirineus de cap a cap. 50 etapes La Transpirinenca (GR 11)
Cossetània. Valls (2011). 120 pàgines

DD.AA.

Caminant per Vallfogona de Ripollès. Rutes senyalitzades per fer a peu
Editorial Alpina. Ajuntament de Vallfogona de Ripollès – Diputació de Girona (2012). 28 pàgines

El camí vell de Queralbs a Núria. Quadern de camp

La producció editorial a l'entorn del món excursionista relacionada amb el Ripollès continua donant fruits, encara que cada cop es tracta de produccions més sectorials o especialitzades.

El primer dels llibres que cal ressenyar és un quadern de camp, editat per Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, *El camí vell de Núria*, obra de diferents autors: Ferran Salvador Franch, Josep Nuet i Badia i Montse Salvà i Catarineu. El llibre, de 79 pàgines, conté un plànol plegat i pretén ser una guia completa amb totes les indicacions tècniques per acompanyar i conèixer millor els atractius del camí vell de Queralbs a Núria, un dels grans camins de romiatge de Catalunya.

Per estructurar la informació proposen una vintena de punts d'observació des dels quals es pot prestar atenció a elements, tant naturals com històrics, que fan d'aquest camí un dels itineraris de muntanya més característics de Catalunya i dels Pirineus. És, en definitiva, un nou instrument a disposició de l'excursionista per poder tenir un millor coneixement de l'entorn natural del camí.

Vall de Núria, guia d'excursions i passejades

Molt estretament relacionat amb aquesta obra és el llibre de Josep Nuet i Badia *Vall de Núria, guia d'excursions i passejades*. Josep Nuet i Badia (Barcelona, 1946) és l'autor de la primera guia moderna de Núria, *La vall de Núria* (Barcelona [1992, reed. 1995]: Editorial Montblanc-Martín, Guies del CEC, 157 p.), que ha estat traduïda al francès i al castellà, i del llibre *Núria-Puigmal-Cambradase. Guia d'excursions i travessies*. (Barcelona [1999]: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció Cavall Bernat, 37). És graduat en arts aplicades per l'Escola Massana, cartògraf, dissenyador gràfic, botànic i escriptor, i membre del Centre Excursionista de Catalunya, on ha dirigit la revista *Muntanya* (1989-2003). L'any 2009 va publicar, amb Àngels Morell, la guia *La vall de Ribes a peu de poble en poble*, de la qual ja en vam fer ressenya en els *Annals 2009-2010 del CECR*.

Vall de Núria. 25 itinerarios y ascensiones

La tercera guia que avui presentem, *Vall de Núria. 25 itinerarios y ascensiones*, també té com a centre d'atenció la vall de Núria. Els autors són Víctor Riverola i Jekaterina Nikitina i està prologat per Jordi Pujol i Soley. En ella, a banda d'una petita història de la vall, del santuari, del ferrocarril cremallera

i de l'estació d'esquí, s'hi descriuen 25 itineraris, amb ascensions i travesses clàssiques a la zona, com per exemple la de l'Olla de Núria. Els itineraris seleccionats estan descrits amb detall, amb una fitxa tècnica i s'il·lustren amb plànols i fotos representatives. Sorprenentment, també s'hi ha inclòs l'itinerari Bruguera-Taga.

50 barrancos del Pirineo. Los descensos más bellos

La mateix editorial Desnivel va editar el 2012 el llibre de José A. Ortega i Miguel Á. Cebrián *50 barrancos del Pirineo. Los descensos más bellos*, on entre molts altres itineraris, hi trobem el de les gorges de Núria, el torrent de la Corba, a la vall de Ribes, i el de Sant Aniol d'Aguja.

El Ripollès. 17 excursions a peu

L'editorial Cossetània ha publicat, dins de la sèrie «17 excursions a peu», el volum dedicat al Ripollès, escrit per un conegut autor de llibres de muntanya, Pako Crestas (Barcelona, 1969). Pako Crestas, autor d'una guia sobre les muntanyes de Núria i una d'escalada amb neu al Ripollès, compta ja catorze publicacions. En aquest llibre s'ha endinsat, deixant de banda les típiques excursions de l'alta muntanya ripollesa, en itineraris del baix Ripollès. Segons va declarar a Miquel Erra (*El 9 Nou*, 7 de juliol de 2012) el baix Ripollès havia estat «tota una descoberta», amb zones «que les tenia més desconegudes», tot afegint que «són 17 excursions, però en podrien ser 100 o 200».

Les 17 excursions que proposa són als cims més alts i coneguts de la zona de Núria i Ulldeter (Puigmal, Noufonts, Infern i Bastiments) i a les zones més baixes i menys freqüentades, però igual d'espectaculars: Garrotxa (Montfalgars, Comanegra o Bestracà), dins dels municipis de la Vall de Camprodon, el castell de Milany o la serra de Santa Margarida de Vinyoles, Taga, serra de Montgrony i el sistema alpí Balandrau-Cerverís. Com és habitual en la col·lecció, la guia fa una descripció general de cada excursió, detalla l'itinerari i els temps aproximats, tot plegat acompanyat de llegendes i dades històriques. Les fotografies són del mateix autor.

D'aquesta manera l'editorial Cossetània afegeix a la sèrie «17 excursions a peu» la comarca del Ripollès, una de les que té més tradició excursionista. Fins ara hi ha a la col·lecció les zones del Maresme, Berguedà, Pla de l'Estany, Alt i Baix Penedès, Conca de Barberà, Segrià, Baix Ebre, Vall d'Aran, Barcelonès, Cerdanya i Alt Empordà.

Els Pirineus de cap a cap. 50 etapes La Transpirinenca (GR 11)

De la mateixa editorial Cossetània podem indicar la publicació del llibre de la periodista Marta Viladot Santaló (Barcelona, 1970) i Daniel Calleja Cadierno (Madrid, 1975), *Els Pirineus de cap a cap. 50 etapes La Transpirinenca (GR 11)*. Aquest llibre ha obtingut un relatiu èxit, ja que la primera edició és de febrer de 2010 i ha estat possible fer-ne una segona.

La travessia transpirinenca del GR 11 té prop de vuit-cents quilòmetres, qué es possible de cobrir en cinquanta etapes, amb moments importants com l'ascensió a l'Aneto, el Posets, el Mont Perdut i la Pica d'Estats.

Dins del món de l'excursionisme és possible anar del Mediterrani a l'Atlàntic, pels Pirineus, seguint tres grans Gran Recorreguts (GR): el GR 10, que passa pel vessant nord francès, l'Alta Ruta Pirinenca (HRP), que segueix el camí més elevat possible (creada per Georges Véron,¹ l'any 1968, en 41-45 etapes o jornades), i la que es descriu en el llibre que ens ocupa, el GR 11.

Sobre l'HRP hi ha un llibre de Gorka López, editat per Sua Edizioak, de Bilbao, l'any 2011, que explica aquest recorregut, des del Cantàbric fins al Mediterrani, amb un recorregut d'uns 900 quilòmetres i un desnivell acumulat d'uns 45.000 metres. Un recorregut sols apte per a excursionistes molt experimentats i preparats.

També, sobre la mateixa ruta, hi ha el llibre de Sergi Lara, de l'editorial Desnivell, del l'any 2006, *Alta Ruta Pirenaica HRP: Del Cantàbrico al Mediterráneo en 40 etapas*.

Caminant per Vallfogona de Ripollès. Rutes senyalitzades per fer a peu

Amb motiu de la primera Milanyada (2012), l'Ajuntament de Vallfogona de Ripollès, amb el suport de la Diputació de Girona i l'editorial Alpina, ha editat una guia de 28 pàgines titulada *Caminant per Vallfogona de Ripollès. Rutes senyalitzades per fer a peu*. Es tracta d'una guia de les rutes senyalitzades del municipi, on tenim descripcions del PR C-59, amb les seves dues variants, el tram del GR 3 que passa per la zona i recorreguts més petits, com els de la Tosca, la Masica i el Rodolar, amb gràfiques de desnivell i fitxa tècnica.

La guia distingeix entre les caminades familiars (fins a dues hores) i excursions de més durada, on s'inclou un recorregut per la serra de Puig Estela, el Meridià Verd, el recorregut de Vallfogona a Santa Magdalena de Cambrils o

1 Georges VÉRON & Jérôme BONNEAUX (2008), *Alta ruta pirenaica. La HRP por Georges Véron*, Badalona, Editorial Paidotribo, 196 p.

Ripoll i l'excursió des de Vallfogona, passant pel pont de l'Hostal de Sant Eudald, coll de les Fonts d'en Orri i retorn a Vallfogona.

Aquesta nova guia es pot comprar a l'Ajuntament de Vallfogona al preu, quasi simbòlic, de 4 euros.

Antoni Llagostera Fernández

